

Finansdepartementet

Ekofinrådets möte den 14 juni 2019

Kommenterad dagordning

Enligt den preliminära dagordning som presenterades den 29 maj 2019.

1. Godkännande av den preliminära dagordningen
2. (ev.) Godkännande av A-punkter

Lagstiftningsöverläggningar

3. (ev.) Lägesrapport om bankunionen
 - Beslutspunkt

Rådet ska ställa sig bakom en lägesrapport om arbetet med att stärka bankunionen, med fokus på förhandlingarna om en gemensam insättningsgarantiförsäkring.

Samråd med EU-nämnden skedde den 30 november 2018 inför Ekofinrådets möte den 4 december. Överläggning med finansutskottet skedde den 9 juni 2016 och senaste gången för information var den 9 april 2019.

Kommissionen presenterade den 24 november 2015 ett förordningsförslag om en europeisk insättningsgarantiförsäkring (EDIS). Förslaget innebär att det etableras en gemensam försäkringslösning för de nationella insättningsgarantierna som finns i de medlemsstater som deltar i bankunionen. Förslaget är det tredje och sista steget i bankunionen (2015/16:FPM27).

I juni 2016 antog Ekofinrådet slutsatser om en färdplan för att slutföra bankunionen inklusive EDIS.

Den 11 oktober 2017 presenterade kommissionen ett meddelande om fullbordande av bankunionen, som bland annat innehöll ett reviderat förslag om att stegvis införa EDIS, där första steget skulle bestå endast av likviditetsstöd (lån med återbetalningsskyldighet), till skillnad från det ursprungliga förslaget där även slutliga förluster skulle absorberas av det gemensamma systemet (2017/18:FPM19).

På Ekofinrådsmötet den 14 juni väntas det rumänska ordförandeskapet informera om förhandlingarna. I ordförandeskapets lägesrapport framkommer att olika lösningar har prövats under en längre tid för att föra förhandlingarna om EDIS framåt. Under det rumänska ordförandeskapet har endast ett möte på teknisk nivå ägt rum. Diskussioner har även skett i den högnivågrupp om EDIS som Eurogruppen etablerade i december 2018.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att rapporten överlag ger en rättvis beskrivning av diskussionerna under förhandlingarna. Då rapporten i första hand ska ses som ordförandeskapets egen beskrivning av förhandlingsläget kan regeringen ställa sig bakom rapporten.

4. (ev.) Direktivet om ett gemensamt system för mervärdesskatt vad gäller den särskilda ordningen för småföretag

- Beslutspunkt

Dagordningspunkten stryks från dagordningen.

5. (ev.) Rådets direktiv om genomförande av det fördjupade samarbetet på området för skatt på finansiella transaktioner

- Diskussionspunkt

Rådet ska informeras om, och diskutera, det fördjupade samarbetet gällande en finansiell transaktionsskatt (FTT). Frågan har inte diskuterats i rådet sedan december 2016.

Ärendet har behandlats i EU-nämnden vid ett flertal tillfällen, senast den 2 december 2016.

Överläggning med skatteutskottet har skett vid ett flertal tillfällen, senast i samband med beslutet om bemyndigandet av det fördjupade samarbetet, den 17 januari 2013. Information till skatteutskottet planeras till den 11 juni 2019. FTT behandlades även den 22 november 2011 och den 25 oktober 2012 vid skatte- och finansutskottets gemensamma överläggningar om EU:s fleråriga budgetram för 2014-2020, eftersom FTT vid den tidpunkten föreslogs utgöra en intäktspost i densamma.

I september 2011 presenterade kommissionen ett direktivförslag om ett gemensamt system för en FTT. Vid Ekofinrådets möte i juni 2012 bekräftades att det inte fanns ett enhälligt stöd för förslaget. Elva medlemsstater (Österrike, Belgien, Tyskland, Estland, Grekland, Spanien, Frankrike, Italien, Portugal, Slovenien och Slovakien) begärde då ett bemyndigande om fördjupat samarbete, vilket Ekofinrådet beslutade om den 22 januari 2013. Sverige röstade för, men gjorde tillsammans med Bulgarien, Danmark, Ungern, Polen och Rumänien ett gemensamt protokollsuttalande med innebörden att det förutsattes att icke-deltagande medlemsstaters intressen skulle beaktas i den fortsatta behandlingen av förslaget.

FTT är enligt kommissionens förslag en skatt som ska tas ut när ett finansinstitut är part i en finansiell transaktion. Skatten ska betalas av finansinstitutet. Transaktionerna ska enligt förslaget i flertalet fall beskattas hos båda parter i transaktionen. Lån, banksparande och betalningar beskattas inte. De minimiskattesatser som föreslås är 0,01 procent för derivat och 0,1 procent för finansiella instrument som inte är derivat.

I mars 2016 lämnade Estland formellt det fördjupade samarbetet och det är numera 10 medlemsstater som deltar. Sverige deltog aktivt när frågan förhandlades på rådsarbetsgruppsnivå, men hade inte rösträtt. Vid Ekofinrådets möte den 6 december 2016 konstaterades att vissa framsteg hade gjorts, men att det fortfarande fanns utestående frågor. Frågan har sedan dess inte behandlats i rådet.

I ett gemensamt uttalande från juni 2018 framhåller Frankrike och Tyskland att en FTT baserad på den franska modellen kan vara ett lämpligt instrument för att beskatta den finansiella sektorn. De anger att de avser att snabbt slutföra diskussionerna om en FTT på EU-nivå så att ett beslut kan fattas

om en sådan skatt. I uttalandet föreslår de båda länderna även att en budget för euroområdet inrättas och att en FTT baserad på den franska modellen skulle kunna vara en möjlig finansieringskälla till en sådan budget. Den franska FTT:n omfattar främst aktiehandel. Det finns dock inget förslag om detta från kommissionen.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen följer diskussionerna i rådet om ett fördjupat samarbete i EU om en skatt på finansiella transaktioner och bevakar icke-deltagande medlemsstaters intressen i den fortsatta behandlingen av skatteförslaget inom ramen för ett fördjupat samarbete. Om och när ett beslut om en slutgiltig utformning fattats av de 10 deltagande medlemsstaterna kan effekterna av en FTT för Sverige bättre bedömas. Sverige kommer dock inte att delta i samarbetet och är alltså kritiska till konceptet att inrätta en skatt på finansiella transaktioner. Det kommer att slå mot jobb och tillväxt.

Ikke lagstiftande verksamhet

6. (ev.) Ekofinrådets rapport till Europeiska rådet om skattefrågor

- Beslutspunkt

Denna punkt blir en A-punkt och skickas för skriftligt samråd till riksdagen.

7. Uppföljning av G20-mötet i Fukuoka

- Informationspunkt

Kommissionen och ordförandeskapet ska återrapportera från G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer den 8-9 juni i Fukuoka, Japan.

Ärendet har inte tidigare behandlats i EU-nämnden.

På dagordningen till G20-mötet återfinns ett antal av de teman som Japan prioriterat under sitt ordförandeskap. Bland annat väntas en diskussion om utvecklingsfinansiering, internationell beskattning, globala obalanser, policyutmaningar kopplade till en åldrande befolkning, infrastrukturinvesteringar samt frågor gällande finansiell sektor. Sannolikt kommer de internationella handelsmotsättningarna att komma i fokus under temat globala obalanser också vid detta G20-möte.

8. Den europeiska planeringsterminen 2019 – övergripande not om de landsspecifika rekommendationernas ekonomi- och finanspolitiska aspekter

- Diskussionspunkt

Ekofinrådet ska behandla horisontella aspekter av de ekonomiska och finanspolitiska delarna av de landsspecifika rekommendationer som kommissionen publicerade den 5 juni inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

Samråd med EU-nämnden har inte skett tidigare om horisontella aspekter av de ekonomiska och finanspolitiska delarna av de landsspecifika rekommendationerna. Däremot behandlades horisontella aspekter av de sysselsättnings- och socialpolitiska delarna av de landsspecifika rekommendationerna i EU-nämnden den 5 juni 2019 inför Epscorådets möte den 13 juni.

Kommissionen grundar de landsspecifika rekommendationerna på en bedömning av medlemsstaternas nationella reformprogram och stabilitets- eller konvergensprogram som lämnades in i april. Dessutom utgör kommissionens landsrapporter som presenterades i slutet på februari ett analytiskt underlag till rekommendationerna.

Till följd av valen till Europaparlamentet publicerades årets landsspecifika rekommendationer senare än vanligt. Rådets behandling av de landsspecifika rekommendationerna sker i år därför i två steg. I det första steget behandlas horisontella aspekter av rekommendationerna i Ekofinrådet (ekonomisk- och finanspolitiska delar) och i Epscorådet (sysselsättnings- och socialpolitiska delar) inför Europeiska rådet den 20-21 juni. I det andra steget väntas godkännande och slutligt antagande av de landsspecifika rekommendationerna i rådet i juli.

Under 2019 har arbetet inom den europeiska planeringsterminen fokuserat på att identifiera och prioritera investeringsbehov i medlemsstaterna. Därav får alla medlemsstater en rekommendation kopplad till investeringar. Utmaningar som lyfts fram av kommissionen i rekommendationerna till medlemsstaterna handlar bland annat om att öka produktiviteten, förbättra företagsklimatet och hantera utmaningar kopplade till arbetsmarknaden. Andra frågor som lyfts i rekommendationerna handlar om att motverka

penningtvätt och aggressiv skatteplanering samt upprätthålla rättsstatens principer.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar en diskussion om horisontella aspekter av de landsspecifika rekommendationerna.

Regeringen ställer sig bakom att rekommendationer ges till medlemsstaterna inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Det är sedan upp till varje medlemsstat att välja hur man förhåller sig till rekommendationerna.

9. (ev). Rådets beslut/rekommendationer om genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten

- Besluts punkt

Rådet ska anta beslut inom ramen för stabilitets- och tillväxtpaktens korrigerande del om att avsluta förfarandet vid alltför stora underskott för Spanien. Rådet ska även anta rekommendationer och beslut inom ramen för stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del för Rumänien och Ungern.

De aktuella besluten och rekommendationerna har inte tidigare behandlats i EU-nämnden. Frågor relaterade till stabilitets- och tillväxtpakten behandlades senast i EU-nämnden den 30 november 2018.

För närvarande befinner sig Spanien som enda medlemsstat i den korrigerande delen av stabilitets- och tillväxtpakten, och har varit föremål för ett förfarande vid alltför stora underskott. Det innebär att Spanien har bedömts bryta mot stabilitets- och tillväxtpaktens regler om alltför stora underskott i den offentliga sektorns finanser. Ett nominellt budgetunderskott som överstiger referensvärdet på 3 procent av BNP betraktas som alltför stort. Utifrån kommissionens vårprognos, som publicerades den 7 maj, har kommissionen gjort nya bedömningar av de offentliga finanserna i EU:s medlemsstater. Mot bakgrund av förbättrade offentliga finanser rekommenderar kommissionen rådet att besluta om att upphäva förfarandet vid alltför stora underskott för Spanien.

År 2018 var Spaniens nominella budgetunderskott på 2,5 procent av BNP. Enligt vårprognosen kommer underskottet att fortsätta minska till 2,3 respektive 2,0 procent av BNP 2019–2020.

Medlemsstater som befinner sig i den förebyggande delen av stabilitets- och tillväxtpakten ska anpassa sitt strukturella sparande mot ett medelfristigt budgetmål med i regel 0,5 procent av BNP per år. Om kommissionen bedömer att en betydande avvikelse föreligger enligt fastställda kriterier kan den föreslå att rådet fastställer att en sådan avvikelse föreligger och även att rådet rekommenderar medlemsstaten att vidta åtgärder för att korrigera avvikelsen. För euroländer kan utebliven korrigering medföra sanktioner.

Redan 2016 avvek Rumänien från anpassningsbanan mot sitt medelfristiga budgetmål. Rådet har vid flera tillfällen rekommenderat Rumänien att vidta åtgärder för att korrigera avvikelsen under både 2017 och 2018, men kommissionen bedömer att tillräckliga åtgärder inte har vidtagits. Kommissionen rekommenderar därför att rådet fastställer att tillräckliga åtgärder inte har vidtagits samt att rådet antar en ny rekommendation till Rumänien om att vidta åtgärder under 2019-2020 för att korrigera avvikelsen.

2017 avvek Ungern från anpassningsbanan mot sitt medelfristiga budgetmål och fick en rekommendation om att vidta åtgärder. Kommissionen bedömer att tillräckliga åtgärder inte har vidtagits och rekommenderar därför att rådet fastställer det. Kommissionen föreslår också att rådet antar en ny rekommendation till Ungern om att korrigera avvikelsen under 2019–2020.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att efterlevnad av stabilitets- och tillväxtpakten är viktigt för att EU:s medlemsstater ska säkerställa en hållbar utveckling i de offentliga finanserna.

Regeringen välkomnar att de offentliga finanserna har stärkts i Spanien. Endast medlemsstater med euron som valuta har rösträtt då beslut tas gällande andra euroländer och Sverige har således inte rösträtt i beslutet gällande Spanien.

Regeringen avser ställa sig bakom de föreslagna besluten om att fastställa att Rumänien och Ungern inte vidtagit tillräckliga åtgärder. Regeringen avser även ställa sig bakom kommissionens förslag till nya rekommendationer till Rumänien och Ungern om att korrigera avvikelserna från anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet.

10. En ren jord åt alla: En strategisk långsiktig vision för en klimatneutral ekonomi – ekonomiska och finansiella aspekter

- Diskussionspunkt

Ekofinrådet ska diskutera kommissionens meddelande om en strategisk långsiktig vision för en klimatneutral ekonomi.

Överläggning har skett vid flera tillfällen med miljö- och jordbruksutskottet och näringsutskottet, senast den 9 maj 2019 med miljö- och jordbruksutskottet. Samråd med EU-nämnden har skett vid fyra tillfällen, senast den 10 maj 2019.

Utkastet till förslaget om en långsiktig klimatstrategi antogs av kommissionen den 28 november 2018. Kommissionen har tagit fram åtta olika scenarier för hur utsläppsminskningar av växthusgaser kan uppnås fram till 2050. Scenarierna bygger på omfattande modellering utifrån beslutad politik och vilka utsläpp den förmodas ge upphov till, men med olika antaganden om utvecklingen fram till 2050. Förnybar energi och energieffektivisering spelar en central roll i alla scenarier. Två av scenarierna visar hur netto-nollutsläpp av växthusgaser kan nås till år 2050. Kommissionen förespråkar netto-nollutsläpp av växthusgaser till 2050. Bedömningen görs mot bakgrund av både ekonomiska och miljömässiga skäl.

Förslaget innehåller inga mål för medlemsstaterna eller konkreta förslag till åtgärder för hur utsläppsminskningarna ska nås. Huvudfrågan är om EU kan anta ett nytt, mer ambitiöst klimatmål till 2050. Det finns redan ett klimatmål till 2050 som antogs av Europeiska rådet 2009 som innebär att utsläppen av växthusgaser ska minska med 80-95 procent till 2050. Enligt Parisavtalet ska parterna skicka in långsiktiga klimatstrategier till FN:s klimatsekretariat under 2020. Resultatet av förhandlingarna om kommissionens meddelande kommer vara en utgångspunkt för ett sådant bidrag från EU. Kommissionens förslag beskrivs närmare i faktapromemoria 2018/19:FPM19.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar meddelandet om en långsiktig klimatstrategi och att strategin beskriver hur en omställning kan ske inom ramen för scenarier som

är i linje med temperaturmålen i Parisavtalet. Att kommissionen förespråkar netto-nollutsläpp av växthusgaser i EU till 2050 är i linje med Sveriges position om att EU ska nå netto-nollutsläpp senast 2050, eller tidigare om vetenskapen visar att det krävs.

Regeringen delar kommissionens bedömning att en omställning till netto-nollutsläpp 2050 behövs av både ekonomiska och miljömässiga skäl. Kostnaderna riskerar att bli oacceptabelt höga och påverka industrins konkurrenskraft negativt om omställningen sker för sent och i otillräcklig omfattning. För att kunna realisera den målbild kommissionen beskriver är det enligt regeringens uppfattning viktigt att omställningen, i likhet med vad kommissionen pekar på, inleds tidigt och omfattar hela ekonomin samt görs på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt. Regeringen välkomnar också att meddelandet lyfter fram kopplingen mellan ekonomisk tillväxt, framtida energipolitik och omställningen mot netto-nollutsläpp 2050. Regeringen delar kommissionens bedömning att miljöskatter och prissättning av utsläpp är avgörande för att styra samhället mot nettonoll-utsläpp. Ur ett finanspolitiskt perspektiv är det också instrumentellt med långsiktig hållbarhet i de offentliga finanserna i EU:s medlemsstater.

Regeringen anser att scenarierna och särskilt antagandena om hur negativa utsläpp ska kunna nås behöver behandlas grundligt. Vidare behöver det säkerställas att strategins scenarier verkligen gör det möjligt för EU att bidra till att nå Parisavtalets 1,5-gradersmål. Behandlingen av meddelandet bör leda till att EU följer uppmaningen i Parisavtalet och under 2020 lämnar in en klimatstrategi till FN som är i linje med de långsiktiga målen i Parisavtalet. I kommissionens meddelande liksom i IPCC:s rapport presenteras ett antal scenarier för att nå netto nollutsläpp globalt och inom unionen. I dessa scenarier ingår såväl förnybar energi som kärnkraft för att uppnå klimatmålen.

11. Övriga frågor

(ev.) Handlingsplan för hantering av nödlidande lån i Europa

- Informationspunkt

Rådet ska få en lägesuppdatering om genomförandet av handlingsplanen för att minska andelen nödlidande lån i EU och förebygga uppkomsten av nödlidande lån.

Ärendet har behandlats i EU-nämnden vid flera tillfällen, senast den 30 november 2018. Information till finansutskottet om kommissionens förslag om direktivet rörande köp och hantering av krediter samt ianspråktagande av säkerheter, som är en del av handlingsplanen, planeras till den 11 juni 2019. Överläggning om direktivet skedde den 14 juni 2018.

I juli 2017 antog Ekofinrådet slutsatser om en handlingsplan för att minska den höga andelen nödlidande lån i EU och förebygga uppkomsten av nödlidande lån framöver. Handlingsplanen inkluderar ett flertal åtgärder på fyra områden: i) tillsyn, ii) strukturreformer av regelverk för insolvens och skuldindrivning, iii) andrahandsmarknader för nödlidande lån, samt iv) främjande av omstrukturering av banksystemet. Uppdraget att utföra åtgärderna gavs framförallt till kommissionen och de europeiska tillsynsmyndigheterna samt ECB i egenskap av bankunionens centrala tillsynsmyndighet.

Utifrån handlingsplanen lade kommissionen i mars 2018 fram ett paket av åtgärder. En del av paketet rör förslag om att införa en säkerhetsspärr, s.k. backstop, i kapitaltäckningsregelverket, med syfte att förebygga höga andelar av nödlidande lån i kreditinstitut. Förslaget antogs i april. En annan del av paketet rör hantering eller köp av krediter och ianspråktagande av säkerheter. Detta förslag förhandlas fortfarande.

Andra centrala åtgärder som vidtagits utifrån handlingsplanen är bland annat Europeiska bankmyndighetens (Eba) framtagande av riktlinjer för hantering av nödlidande lån. Eba utvecklar även riktlinjer för bankers hantering och övervakning av lån, bland annat i syfte att ge bankerna vägledning för att motverka att lånen blir nödlidande.

Enligt handlingsplanen ska rådet regelbundet följa upp handlingsplanen och utvecklingen av andelen nödlidande lån i Europa.